

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN
EN OPENBAAR AMBT

N 90 — 2201

6 JULI 1990. — Koninklijk besluit tot regeling van de dienst en het tuchtregime van de van welke militaire dienst vrijgestelde en geschikt verklaarde gewetensbezwaarden

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groot.

Gelet op de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980, inzonderheid op de artikelen 18 en 19 gewijzigd bij de wet van 20 april 1989;

Gelet op het advies van de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

TITEL I. — Voorafgaande bepalingen

Artikel 1. In dit besluit verstaat men onder :

a) « gecoördineerde wetten », de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980 en gewijzigd bij de wetten van 16 juni 1987, 20 april 1989 en 28 juni 1989;

b) « Minister », de Minister van Binnenlandse Zaken;

c) « Directeur-generaal »,

1° de Directeur-generaal van de Wetgeving en van de Nationale Instellingen, voor de gewetensbezwaarden die aangewezen zijn bij één van de in artikel 21 van de gecoördineerde wetten genoemde instellingen;

2° de Directeur-generaal van de Civiele Bescherming, voor de bij de civiele bescherming aangewezen gewetensbezwaarden;

d) « overheid »,

1° de provinciegouverneur of zijn gemachtigde, voor de gewetensbezwaarden die aangewezen zijn bij één van de in artikel 21 van de gecoördineerde wetten genoemde instellingen;

2° de ambtenaar van de centrale diensten van de civiele bescherming of zijn vervanger, die ten minste met een graad van rang 10 is bekleed en die de gewetensbezwaarde onder zijn bevel heeft, wat de gewetensbezwaarde betreft die bij deze diensten van de civiele bescherming zijn aangewezen;

3° de ambtenaar die belast is met de directie van de permanente eenheid of de grote wach van de civiele bescherming of zijn vervanger, voor de bij deze diensten van de civiele bescherming aangewezen gewetensbezwaarden;

e) « instelling », elke publiek- of privaatrechtelijke instelling die overeenkomstig artikel 21 van de gecoördineerde wetten bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit aangewezen of erkend is, of elke dienst van de instelling, alsmede de verschillende diensten van de civiele bescherming waarbij de gewetensbezwaarden aangewezen kunnen worden;

f) « dienst », de administratieve toestand waarin de gewetensbezwaarde zich bevindt wanneer hij hetzij in werkelijke dienst, hetzij op non-activiteit is.

Art. 2. Aan dit besluit zijn onderworpen, de van elke militaire dienst vrijgestelde en geschikt verklaarde gewetensbezwaarden.

TITEL II. — Gemene bepalingen

HOOFDSTUK I. — De werkelijke diensttermijn

Art. 3. Voor de toepassing van dit besluit, verstaat men onder :

1° « werkelijke diensttermijn », de periode werkelijke dienst die de gewetensbezwaarde wettelijk gehouden is te volbrengen;

2° « diensttermijn », de termijn werkelijke dienst die de gewetensbezwaarde effectief volbrengt, voorafgegaan door, aangevuld met of onderbroken door periodes van non-activiteit.

Art. 4. De werkelijke diensttermijn vangt aan op de dag dat de daartoe opgeroepen gewetensbezwaarde zich meldt op de voor zijn indiensttreding bepaalde plaats.

Van deze termijn worden afgetrokken :

1° de tijd die in een door de Koning aangewezen verpleeginrichting werd doorgebracht voor het medisch onderzoek inzake lichamelijke geschiktheid of voor de inobservatiestelling die aan de laatste beslissing tot geschiktheid voor de dienst voorafging;

MINISTÈRE DE L'INTERIEUR
ET DE LA FONCTION PUBLIQUE

F 90 — 2201

6 JUILLET 1990. — Arrêté royal organisant le service et le régime disciplinaire des objecteurs de conscience exemptés de tout service militaire et déclarés aptes

BAUDOUIN, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Vu les lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980, notamment les articles 18 et 19, modifiés par la loi du 20 avril 1989;

Vu l'avis du Conseil d'Etat;

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Intérieur,

Nous avons arrêté et arrêtons :

TITRE Ier. — Dispositions préliminaires

Article 1er. Dans le présent arrêté, on entend :

a) par « lois coordonnées », les lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980 et modifiées par les lois du 16 juin 1987, du 20 avril 1989 et du 29 juin 1989;

b) par « Ministre », le Ministre de l'Intérieur;

c) par « Directeur général »,

1° le Directeur général de la Législation et des Institutions nationales, en ce qui concerne les objecteurs de conscience affectés auprès d'un des organismes visés à l'article 21 des lois coordonnées;

2° le Directeur général de la Protection civile, en ce qui concerne les objecteurs de conscience affectés à la protection civile;

d) par « autorité »,

1° le gouverneur de province ou son délégué, en ce qui concerne les objecteurs de conscience affectés auprès d'un des organismes visés à l'article 21 des lois coordonnées;

2° le fonctionnaire des services centraux de la protection civile ou son remplaçant, qui appartient au moins au rang 10 et qui a l'objecteur de conscience sous ses ordres, en ce qui concerne les objecteurs de conscience affectés à ces services de la protection civile;

3° le fonctionnaire chargé de la direction de l'unité permanente ou de la grand-garde de la protection civile, ou son remplaçant, en ce qui concerne les objecteurs de conscience affectés à ces services de la protection civile;

e) par « organisme », tout organisme de droit public ou privé désigné ou agréé par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres conformément à l'article 21 des lois coordonnées, ou service de l'organisme, ainsi que les différents services de la protection civile auxquels peuvent être affectés les objecteurs de conscience;

f) par « service », la situation administrative dans laquelle se trouve l'objecteur de conscience lorsqu'il est soit en service actif, soit en non-activité.

Art. 2. Sont soumis au présent arrêté les objecteurs de conscience exemptés de tout service militaire et déclarés aptes.

TITRE II. — Dispositions communes

CHAPITRE Ier. — Du terme de service actif

Art. 3. Pour l'application du présent arrêté, on entend :

1° par « terme de service actif », la période de service actif que l'objecteur de conscience est tenu légalement d'accomplir;

2° par « terme de service », le terme effectif de service actif, accompli par l'objecteur de conscience, précédé, complété ou interrompu par des périodes de non-activité.

Art. 4. Le terme de service actif prend cours le jour où l'objecteur de conscience, appelé pour l'accomplir, rejoint le lieu prévu pour son entrée en service.

De ce terme, sont déduits :

1° le temps passé dans l'établissement hospitalier désigné par le Roi, à l'occasion de l'examen médical d'aptitude physique ou de la mise en observation qui a précédé la dernière décision d'aptitude au service;

2° de tijd in een verpleeginrichting doorgebracht naar aanleiding van de opnemering ter observatie die voorafgaat aan de laatste beslissing waarbij de betrokkene voor de dienst geschikt is bevonden;

3° de tijd in een verpleeginrichting doorgebracht, wanneer de gewetensbezwaarde tijdens de overgifteverrichtingen in de door de Koning voor het medisch onderzoek inzake lichamelijke geschiktheid aangewezen verpleeginrichting hetzij gehospitaliseerd werd, hetzij in observatie gehouden werd ten gevolge van een ongeluk of van een ziekte opgedaan of verergerd tijdens een verblijf in die verpleeginrichting.

Art. 5. Bij de afloop van zijn dienststermijn wordt de gewetensbezwaarde met onbepaald verlof gezonden.

De toepassing van deze bepaling kan bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit geschorst worden wanneer de omstandigheden dit vergen. De Regering dient deze beslissing onmiddellijk ter kennis te brengen van de Kamers.

De gewetensbezwaarde die in een verpleeginrichting in behandeling is op het ogenblik dat hij met onbepaald verlof gezonden zou moeten worden, kan in dienst gehouden worden. Hij wordt met onbepaald verlof gezonden zodra zijn gezondheidstoestand het toelaat of wanneer hij het wenst.

Art. 6. Bij de afloop van termijnen bedoeld in artikel 3 van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962, of als hij bij reform ontslagen wordt met toepassing van artikel 26 van de gecoördineerde wetten wordt de gewetensbezwaarde met definitief verlof gezonden.

HOOFDSTUK II. — De stand

Art. 7. De gewetensbezwaarde is ofwel in werkelijke dienst, ofwel op non-activiteit.

Art. 8. § 1 De gewetensbezwaarde is in werkelijke dienst in alle gevallen die niet bepaald worden in artikel 9 van dit besluit.

§ 2 De gewetensbezwaarde is in elk geval in werkelijke dienst :

1° terwijl hij in een verpleeginrichting verblijft, mits deze periode voorafgaat aan de laatste beslissing waarbij de betrokkene geschikt bevonden is,

2° wanneer hij op het einde van een periode van werkelijke dienst arbeidsongeschikt is tengevolge van kwesturen opgelopen of ziekten opgedaan of verergerd in werkelijke dienst en wanneer hij in werkelijke dienst wenst te blijven, onder dezelfde voorwaarden dan voor de dienstplichtigen.

Art. 9. Geacht wordt van rechtswege op non-activiteit te zijn

1° de gewetensbezwaarde die hetzij op zijn verzoek, hetzij om gezondheidsredenen, hetzij van ambtswege tijdelijk van zijn ambt ontheven wordt,

2° de gewetensbezwaarde veroordeeld tot een vrijheidsstraf, terwijl hij deze straf ondergaat;

3° de gewetensbezwaarde van wie de afwezigheid onregelmatig is bevonden,

4° de gewetensbezwaarde die zich bevindt in de periode die verloopt tussen het verblijf in de door de Koning voor het medisch onderzoek inzake lichamelijke geschiktheid aangewezen verpleeginrichting en de dag waarop hij zich, daartoe opgeroepen, bij zijn instelling vervoegt.

Art. 10. Tijdelijke ambtsontheffing heeft voor de gewetensbezwaarde in werkelijke dienst slechts in de volgende gevallen plaats

1° op eigen verzoek,

2° om gezondheidsredenen,

3° van ambtswege voor het geval bedoeld in artikel 26, derde lid van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962;

Voor de toepassing van voornoemd artikel 26 wordt verstaan onder overheid de overheid bepaald in dit besluit.

Art. 11. De gewetensbezwaarde die hierom verzoekt, kan door de Minister tijdelijk uit zijn ambt ontheven worden. Behoudens uitzonderlijke redenen, waarover de Minister bij gemotiveerde beslissing oordeelt, mag de duur van alle ontheffingen op eigen verzoek een totaal van twaalf maanden niet overschrijden.

De aanvraag om tijdelijke ambtsontheffing moet schriftelijk bij de overheid ingediend worden, de begin- en einddatum van ambtsontheffing vermelden en met redenen omkleed zijn. Behoudens dringende gevallen, moet zij ten minste één maand voor de begindatum van de ambtsontheffing ingediend worden. De overheid stuurt de aanvraag samen met haar advies naar de Minister.

2° le temps passé dans un établissement hospitalier à l'occasion de la mise en observation qui a précédé la dernière décision d'aptitude au service;

3° le temps passé dans un établissement hospitalier lorsque, au cours des opérations de remise de l'objecteur de conscience à l'établissement hospitalier désigné par le Roi en vue de l'examen médical d'aptitude, l'objecteur de conscience a été soit hospitalisé, soit maintenu en observation à la suite d'un accident survenu ou d'une maladie contractée ou aggravée pendant un séjour dans cet établissement hospitalier.

Art. 5. A l'expiration de son terme de service, l'objecteur de conscience est envoyé en congé illimité.

L'application de cette disposition peut être suspendue par un arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres lorsque les circonstances l'exigent. Le Gouvernement en informe aussitôt les Chambres.

L'objecteur de conscience en traitement dans un établissement hospitalier au moment d'être envoyé en congé illimité, peut être maintenu en service. Il est envoyé en congé illimité dès que son état de santé le permet ou s'il en exprime le souhait.

Art. 6. A l'expiration des délais visés à l'article 3 des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, ou lorsqu'il est licencié par réforme en application de l'article 26 des lois coordonnées, l'objecteur de conscience est envoyé en congé définitif.

CHAPITRE II. — De la position

Art. 7. L'objecteur de conscience se trouve soit en service actif, soit en non-activité.

Art. 8. § 1er. L'objecteur de conscience est en service actif dans tous les cas non prévus à l'article 9 du présent arrêté.

§ 2. L'objecteur de conscience est en tout cas en service actif :

1° pendant qu'il séjourne dans un établissement hospitalier, pour autant que cette période précède la dernière décision d'aptitude au service;

2° lorsqu'à la fin d'une période de service actif, il est frappé par une incapacité de travail consécutive à des blessures reçues ou à des maladies contractées ou s'étant aggravées en service actif et lorsqu'il souhaite rester en service actif, dans les mêmes conditions que pour les miliciens.

Art. 9. Est considéré de plein droit en non-activité :

1° l'objecteur de conscience auquel l'emploi a été temporairement retiré soit à sa demande, soit pour un motif de santé, soit d'office;

2° l'objecteur de conscience condamné à une peine privative de liberté, pendant qu'il subit cette peine;

3° l'objecteur de conscience dont l'absence a été reconnue irrégulière;

4° l'objecteur de conscience qui se trouve dans la période qui s'écoule entre le séjour dans l'établissement hospitalier désigné par le Roi en vue de l'examen médical d'aptitude physique, et le jour où il rejoint son organisme après avoir été appelé.

Art. 10. Le retrait temporaire d'emploi pour l'objecteur de conscience en service actif n'a lieu que dans les cas suivants :

1° à sa propre demande;

2° pour motif de santé;

3° d'office pour le cas visé à l'article 26, troisième alinéa des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962.

Pour l'application de l'article 26 précité, il faut entendre par autorité, l'autorité définie au présent arrêté.

Art. 11. Le Ministre peut accorder un retrait temporaire d'emploi à l'objecteur de conscience qui en fait la demande. Sauf pour des motifs exceptionnels appréciés par le Ministre par décision motivée, la durée de tous les retraits à la propre demande ne peut excéder un total de douze mois.

La demande de retrait d'emploi doit être introduite par écrit auprès de l'autorité, mentionner les dates de début et de fin de retrait d'emploi et être motivée. Sauf urgence, elle doit être adressée au moins un mois avant la date de début du retrait d'emploi. L'autorité transmet la demande accompagnée de son avis, au Ministre.

Art. 12. De gewetensbezwaarde wordt tijdelijk van zijn ambt ontheven om gezondheidsredenen voor elke periode van afwezigheid om gezondheidsredenen die niet het gevolg is van kwesturen of opgelopen of ziekten opgedaan of verergerd in werkelijke dienst.

Art. 13. De gewetensbezwaarde die zich in een van de in artikel 10 van dit besluit bedoelde gevallen bevindt, blijft onderworpen aan de tuchtbepalingen die van toepassing op gewetensbezwaarden zijn.

HOOFDSTUK III. — *De arbeidsvoorwaarden*

Art. 14. Binnen de perken van zijn statuut moet de gewetensbezwaarde dezelfde arbeidsvoorwaarden genieten als een persoon die in dezelfde instelling gelijkaardige functies uitoefent.

HOOFDSTUK IV

Machtiging om het nationaal grondgebied te verlaten

Art. 15. De machtiging het nationaal grondgebied te verlaten moet behoudens dringende gevallen, tenminste vijftien dagen voor het vertrek schriftelijk worden aangevraagd bij de overheid.

HOOFDSTUK V. — *Verloven*

Art. 16. De gewetensbezwaarde in werkelijke dienst kan de volgende verloven bekomen :

- 1° reglementaire verloven;
- 2° spoedverloven om gewichtige redenen;
- 3° vergunningen.

De gewetensbezwaarde die een verlof of een vergunning bedoeld in het eerste lid geniet bevindt zich in werkelijke dienst.

Afdeling I. — Reglementair verlof

Art. 17. De verlofaanvraag moet drie werkdagen voor de begin-datum van het verlof schriftelijk worden ingediend bij de overheid en de begin- en einddatum van het verlof moet erin vermeld zijn.

Het verlof mag alleen om dienstredeken geweigerd worden.

Art. 18. De reglementaire verloven kunnen met spoedverloven om gewichtige redenen en vergunningen worden samengevoegd.

Art. 19. Wat de periode en de duur van het reglementair verlof betreft, genieten de volgende gewetensbezwaarden de voorrang onder hen :

- 1° de werkzoekende gewetensbezwaarden;
- 2° de leiders van jeugdbewegingen voor de kamperiodes waartoe zij opgeroepen zijn;
- 3° de gewetensbezwaarden die een bij wet bepaalde politieke functie vervullen, ten aanzien van de activiteiten die met die functie rechtstreeks samenhangen.

Een weigering van een aanvraag van een verlof bedoeld in het eerste lid moet uitdrukkelijk gemotiveerd worden.

Sectie II. — Spoedverlof om gewichtige redenen

Art. 20. § 1. De spoedverloven om gewichtige redenen bedoeld in artikel 84, 1° tot 4° en artikel 100, 1° tot 4°, van dit besluit worden aan de gewetensbezwaarde door de overheid toegekend.

§ 2. Het spoedverlof om gewichtige redenen bedoeld in artikel 84, 5°, en in artikel 100, 5°, van dit besluit wordt door de Minister toegekend.

Het kan ingetrokken worden indien vastgesteld wordt dat de redenen die tot het toestaan leidden weggevallen zijn.

Art. 21. Dit verlof moet schriftelijk bij de overheid ingediend worden, met bijvoeging van de bewijsstukken, zodra de betrokkene weet op welke datum de gebeurtenis valt die op een dergelijk verlof recht geeft.

In spoedeisende gevallen, verwittigt de gewetensbezwaarde zelf of door tussenkomst van een derde persoon uit zijn omgeving op de snelste wijze. Hij moet de stavingsbewijzen voor zijn aanvraag zo snel mogelijk opsturen.

Art. 22. Op verzoek van de gewetensbezwaarde kan het spoedverlof om gewichtige redenen door de overheid verlengd worden door een reglementair verlof of een vergunning waarop hij aanspraak kan maken.

Afdeling III. — Vergunningen

Art. 23. De gewetensbezwaarde geniet de volgende vergunningen :

- de vergunningen wegens familieomstandigheden;
- de vergunningen om bijzondere redenen.

Art. 12. L'objecteur de conscience est retiré temporairement de son emploi pour motif de santé pour toute période d'absence pour motif de santé qui n'est pas la conséquence de blessures reçues ou de maladies contractées ou s'étant aggravées en service actif.

Art. 13. L'objecteur de conscience qui se trouve dans un des cas prévus à l'article 10 du présent arrêté reste soumis aux dispositions disciplinaires applicables aux objecteurs de conscience.

CHAPITRE III. — *Des conditions de travail*

Art. 14. L'objecteur de conscience bénéficie, dans les limites de son statut, des mêmes conditions de travail qu'une personne occupant dans l'organisme des fonctions analogues.

CHAPITRE IV

De l'autorisation de quitter le territoire national

Art. 15. L'autorisation de quitter le territoire national doit être demandée par écrit à l'autorité, au moins, sauf urgence, quinze jours avant le départ pour l'étranger.

CHAPITRE V. — *Des congés*

Art. 16. L'objecteur de conscience en service actif peut obtenir les congés suivants :

- 1° les congés réglementaires;
- 2° les congés d'urgence pour motifs graves;
- 3° les permissions.

L'objecteur de conscience qui bénéficie d'un congé ou d'une permission visé à l'alinéa 1er se trouve en service actif.

Section 1re. — Du congé réglementaire

Art. 17. La demande de congé doit être adressée par écrit à l'autorité trois jours ouvrables avant la date de début du congé et doit préciser les dates de début et de fin de celui-ci.

Le congé ne peut être refusé que pour raison de service.

Art. 18. Les congés réglementaires peuvent être cumulés avec des congés d'urgence pour motifs graves et des permissions.

Art. 19. En ce qui concerne la période et la durée du congé réglementaire, les objecteurs de conscience suivants jouissent d'une priorité entre eux :

- 1° les objecteurs de conscience qui cherchent un emploi;
- 2° les moniteurs des mouvements de jeunesse pour les périodes de camp pour lesquelles ils sont convoqués;
- 3° les objecteurs de conscience qui exercent un mandat politique prévu par la loi, pour les activités qui sont directement liées au mandat.

Un refus d'une demande de congé visé à l'alinéa 1er doit être motivé explicitement.

Section II. — Du congé d'urgence pour motifs graves

Art. 20. § 1er. Les congés d'urgence pour motifs graves visés à l'article 84, 1° à 4°, et à l'article 100, 1° à 4°, du présent arrêté sont accordés par l'autorité à l'objecteur de conscience.

§ 2. Le congé d'urgence pour motifs graves visé à l'article 84, 5° et à l'article 100, 5°, du présent arrêté est accordé par le Ministre

Il peut être retiré s'il est constaté que les causes qui en ont motivé l'octroi ont disparu.

Art. 21. Ce congé doit faire l'objet d'une demande écrite adressée à l'autorité, accompagnée des pièces justificatives dès que l'intéressé a connaissance de la date de l'événement ouvrant le droit à un tel congé.

En cas d'urgence, l'objecteur de conscience doit avertir lui-même ou par l'intermédiaire d'une tierce personne de son entourage et par la voie la plus rapide. Il doit envoyer le plus tôt possible les pièces justifiant sa demande.

Art. 22. Le congé d'urgence pour motifs graves peut être, à la demande de l'objecteur de conscience, prolongé par l'autorité, par l'octroi d'un congé réglementaire ou d'une permission auxquels il peut prétendre.

Section III. — Des permissions

Art. 23. L'objecteur de conscience bénéficie des permissions suivantes :

- des permissions pour raisons familiales;
- des permissions pour raisons spéciales.

Art. 24. De vergunningen worden door de overheid toegekend, hetzij van ambtswege hetzij op het verzoek van de betrokkene.

In dit geval zijn de bepalingen van artikel 21 mede van toepassing.

Art. 25. Op verzoek van de gewetensbezwaarde, kunnen de vergunningen door de overheid verlengd worden door het toekennen van verloven, voor zover de dienst het toelaat.

HOOFDSTUK VI. — Tuchtregime

Afdeling I. — Plichten en rechten

Art. 26. De gewetensbezwaarde waakt er altijd over dat de belangen van de instelling waarvoor hij aangewezen is, gevrijwaard worden.

Art. 27. De gewetensbezwaarde gehoorzaamt, in de dienst, onverwijld zijn hiërarchische meederen, voert de bevelen stipt uit en vervult zijn taak ijverig en correct.

Wanneer hij zich door het gekregen bevel benadeeld acht, mag hij daarna een bezwaar bij de overheid indienen.

Hij mag zijn prestaties niet staken zonder voorafgaande toestemming van de persoon belast met de dagelijkse controle op de gewetensbezwaarde binnen de instelling.

Art. 28. Elke gewetensbezwaarde moet de meest volstrekte beleefdheid in acht nemen, zowel in zijn dienstbetrekkingen met zijn meederen en collega's als in zijn omgang met het publiek.

Hij moet alles vermijden wat het vertrouwen van het publiek kan schaden of afbreuk kan doen aan de eer of de waardigheid van zijn statuut of van de instelling waarbij hij aangewezen is.

Art. 29. Behoudens buitengewone omstandigheden beschikt de gewetensbezwaarde over de nodige tijd om zijn godsdienstplichten te vervullen op de door zijn erediens gestelde dagen.

Precies evenveel tijd wordt aan de gewetensbezwaarde gegund om een consultant van een niet-confessionele levensbeschouwing naar keuze te ontmoeten.

Art. 30. Onverminderd de andere bepalingen die de uitoefening van politieke activiteiten en mandaten regelen, is de gewetensbezwaarde gerechtigd die activiteiten en mandaten uit te oefenen voor zover het verenigbaar is met de behoeften van de dienst en die activiteiten plaats hebben buiten de diensturen.

Art. 31. De gewetensbezwaarde is gerechtigd een winstgevende activiteit uit te oefenen terwijl hij zijn diensttermijn vervult, mits dit verenigbaar is met de belangen van de dienst.

Een weigering toe te schrijven aan de belangen van de dienst moet in het bijzonder gemotiveerd worden door de Directeur-generaal.

In geval van arbeidsongeval overkomen tijdens de uitoefening van een winstgevende activiteit, blijven de wettelijke bepalingen van toepassing betreffende de schadeloosstelling van de arbeidsongevallen en de burgerlijke aansprakelijkheid van de werkgever.

Afdeling II — Disciplinaire vergrijpen

Art. 32. Aan een disciplinair vergrijp maakt zich schuldig de gewetensbezwaarde die zijn plichten niet nakomt of de voorschriften en reglementen van politie of dienst, die van kracht zijn in de instelling waar hij zijn dienst vervult, niet naleeft.

Art. 33. De gewetensbezwaarde die door wanorde of buitensporigheden lichamelijke of materiële schade veroorzaakt bij andere, kan gestraft worden, onverminderd de vergoeding van de veroorzaakte schade.

Art. 34. Het is iedere gewetensbezwaarde verboden, rechtstreeks of via tussenpersonen, zelfs buiten zijn dienst maar uit hoofde daarvan welke giften of beloningen ook te vragen, te eisen of aan te nemen.

Art. 35. Het is de gewetensbezwaarde verboden feiten te onthullen waarvan hij uit hoofde van zijn functie kennis zou hebben en die uiteraard of krachtens voorschriften van de hiërarchische meederen geheim zijn.

Afdeling III — Tuchtstraffen

Art. 36. De tuchtstraffen moeten niet alleen in evenredigheid zijn met de zwaarte van de fouten, maar ook met het gewoon gedrag van de gewetensbezwaarde, met de duur van de diensttijd die hij volbracht heeft en met zijn kennis van de tuchtregelen.

Art. 24. Les permissions sont accordées par l'autorité, soit d'office, soit à la demande de l'intéressé.

Dans ce dernier cas, les dispositions de l'article 21 sont applicables.

Art. 25. Les permissions peuvent être, à la demande de l'objecteur de conscience, prolongées par l'autorité, par l'octroi de congés, pour autant que le service le permette.

CHAPITRE VI. — Régime disciplinaire

Section Ire. — Des devoirs et des droits

Art. 26. L'objecteur de conscience veille, en toutes occasions, à la sauvegarde des intérêts de l'organisme auquel il est affecté.

Art. 27. L'objecteur de conscience obéit, dans le service, promptement à ses supérieurs hiérarchiques, exécute scrupuleusement ce qui lui est commandé et accomplit sa tâche avec zèle et exactitude.

Il peut ensuite introduire auprès de l'autorité une réclamation s'il s'estime lésé par les ordres reçus.

Il ne peut suspendre ses prestations sans autorisation préalable de la personne chargée du contrôle quotidien de l'objecteur de conscience au sein de l'organisme.

Art. 28. Tout objecteur de conscience est tenu à la plus stricte politesse, tant dans ses rapports de service avec ses supérieurs et ses collègues que dans ses rapports avec le public.

Il doit éviter tout ce qui pourrait porter atteinte à la confiance du public ou compromettre l'honneur ou la dignité de son statut ou de l'organisme où il est affecté.

Art. 29. Sauf dans des circonstances exceptionnelles, l'objecteur de conscience dispose du temps nécessaire pour remplir ses devoirs religieux aux jours prescrits par son culte.

Un temps identique est accordé à l'objecteur de conscience pour rencontrer un conseiller de philosophie non-confessionnelle de son choix.

Art. 30. Sans préjudice d'autres dispositions qui régissent l'exercice d'activités et de mandats politiques, l'objecteur de conscience est autorisé à exercer ces activités et mandats pour autant que ce soit compatible avec les exigences du service et que ces activités aient lieu en dehors des heures de service.

Art. 31. L'objecteur de conscience est autorisé à exercer des activités lucratives pendant qu'il accomplit son terme de service à condition qu'elles soient compatibles avec l'intérêt du service.

Tout refus imputable à l'intérêt du service doit être spécialement motivé par le Directeur général.

En cas d'accident de travail survenu pendant l'exercice d'une occupation lucrative, les dispositions légales relatives à la réparation des accidents de travail et à la responsabilité civile des employeurs restent d'application.

Section II. — Des transgressions disciplinaires

Art. 32. Se rend coupable d'une transgression de la discipline l'objecteur de conscience qui manque à ses devoirs ou ne se conforme pas aux prescriptions et règlements de police ou de service en vigueur dans l'organisme où il effectue son service.

Art. 33. L'objecteur de conscience qui, par ses désordres ou ses excès, cause des dommages corporels ou matériels à autrui, peut être puni, sans préjudice de la réparation du dommage causé.

Art. 34. Il est interdit à tout objecteur de conscience de solliciter exiger ou recevoir, directement ou par personne interposée, même en dehors de son service mais à raison de celui-ci, des dons ou gratifications quelconques.

Art. 35. Il est interdit à l'objecteur de conscience de révéler les faits dont il aurait eu connaissance en raison de sa fonction et qui auraient un caractère secret de par leur nature ou de par les prescriptions des supérieurs hiérarchiques.

Section III. — Des peines disciplinaires

Art. 36. Les peines disciplinaires sont proportionnées non pas uniquement au degré de gravité des fautes, mais aussi à la conduite habituelle de l'objecteur de conscience, au temps de service qu'il a accompli et à sa connaissance des règles de la discipline.

Art. 37. Het is verboden een tuchtstraf op te leggen wegens misdrijven die onder de bevoegdheid van de strafrechtbanken vallen en niet tevens tuchtvergripen zijn.

Art. 38. Wanneer de fouten het dubbel karakter van inbreuk op de strafbepalingen en van tuchtvergripen hebben, zijn de publieke vordering en de disciplinaire vordering onafhankelijk van elkaar.

Art. 39. Twee opeenvolgende straffen mogen niet worden opgelegd wegens vergripen waarvan het ene het rechtstreeks gevolg is van het andere; indien verscheidene tuchtvergripen gelijktijdig begaan werden of met elkander in nauw verband staan, kan daarvoor slechts één enkele straf opgelegd worden.

Art. 40. De tuchtactie mag slechts betrekking hebben op feiten die zich voorgedaan hebben of vastgesteld werden in de zes maanden die de datum waarop de actie ingezet wordt, voorafgaan.

Afdeling IV. — De procedure

Art. 41. Voordat de overheid een tuchtstraf uitspreekt of voorstelt wordt de gewetensbezwaarde vooraf over de feiten ondervraagd.

Art. 42. De tuchtstraf wordt zo spoedig mogelijk uitgesproken nadat zorgvuldig alle omstandigheden zijn onderzocht waarin de begane fout zich voordeed.

Art. 43. De redenen voor de straffen worden klaar en duidelijk, in beknopte termen gesteld, derwijze dat de bedreven fout juist en nauwkeurig beoordeeld kan worden, en met opgave van de eventuele verzwarende en verzachtende omstandigheden waarmee de fout gepaard ging.

Art. 44. De tuchtstraf wordt de gewetensbezwaarde bij een ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs ter kennis gebracht.

Art. 45. Wanneer vastgesteld wordt dat het onmogelijk is de straf aan de gewetensbezwaarde persoonlijk te betekenen, gebeurt de kennisgeving geldig aan de burgemeester van de woonplaats van de gewetensbezwaarde of, wanneer die woonplaats onbekend is, aan de burgemeester van zijn militiewoonplaats.

Art. 46. Alle tuchtstraffen worden in het dossier van de gewetensbezwaarde ingeschreven.

Afdeling V. — Het beroep

Art. 47. De gewetensbezwaarde tegen wie een andere tuchtstraf dan deze bedoeld in artikel 87, 1°, en in artikel 109, 1°, is uitgesproken, kan per bij de post aangetekende brief een beroep indienen binnen zeven dagen na de betekening van de straf.

Art. 48. Het beroep wordt ofwel gericht aan de Directeur-generaal, indien het de overheid is die de tuchtstraf heeft opgelegd, of aan de Minister, indien de Directeur-generaal ze heeft opgelegd.

Art. 49. Het beroep schorst de uitvoering van de tuchtstraf.

Art. 50. De beslissing over het beroep wordt genomen binnen veertig dagen na de ontvangst ervan.

Art. 51. Vooraleer uitspraak te doen over het beroep, verzoekt de Directeur-generaal de gewetensbezwaarde schriftelijk zijn verweermiddelen voor te leggen en vraagt hij aan de overheid een advies met vermelding van de redenen der beslissing waartegen beroep is aangetekend.

Indien hij het nuttig acht, ontvangt de Directeur-generaal de gewetensbezwaarde in hoorzitting, hetzij op verzoek van laatstgenoemde, hetzij ambtshalve.

Art. 52. Vooraleer uitspraak te doen over het beroep, wint de Minister het advies in van een beroepscommissie.

De Minister bepaalt de samenstelling en de werkwijze van deze commissie en de te volgen procedure.

Art. 53. De tuchtstraf mag niet verzwaard worden.

De beslissing wordt met redenen omkleed.

De Minister motiveert in het bijzonder elke beslissing die niet overeenstemt met het advies van de beroepscommissie.

Art. 54. De beslissing wordt aan de gewetensbezwaarde betekend, overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 44 en 45 van dit besluit.

Art. 37. Il est interdit de punir disciplinairement des infractions qui sont de la compétence des cours et tribunaux répressifs et qui ne constituent pas en même temps des transgressions à la discipline.

Art. 38. Lorsque les fautes revêtent le double caractère d'infraction aux dispositions pénales et de transgression aux règles de la discipline, l'action publique et l'action disciplinaire sont indépendantes l'une de l'autre.

Art. 39. Il ne peut être infligé deux peines disciplinaires successives à raison de transgressions dont l'une est la conséquence immédiate de l'autre; si plusieurs transgressions de la discipline ont été commises simultanément ou sont connexes, elles n'entraînent qu'une peine unique.

Art. 40. L'action disciplinaire ne peut se rapporter qu'à des faits qui se sont produits ou qui ont été constatés dans les six mois précédant la date à laquelle l'action est entamée.

Section IV. — De la procédure

Art. 41. Avant que l'autorité ne prononce ou ne propose une peine disciplinaire, l'objet de conscience est interpellé au préalable au sujet des faits.

Art. 42. La peine disciplinaire est prononcée dans les plus brefs délais, après qu'il ait été recherché avec soin toutes les circonstances qui ont accompagné la faute commise.

Art. 43. Les motifs des peines sont libellés avec clarté, en termes concis, permettant l'appréciation juste et exacte de la faute commise et des éventuelles circonstances aggravantes ou atténuantes qui l'ont accompagnée.

Art. 44. La peine disciplinaire est notifiée à l'objet de conscience par lettre recommandée à la poste avec accusé de réception.

Art. 45. Dans l'impossibilité constatée de notifier la peine à l'objet de conscience en personne, la notification est valablement faite au bourgmestre du domicile de l'objet de conscience ou lorsque ce domicile est inconnu, au bourgmestre de son domicile de milice.

Art. 46. Toutes les peines disciplinaires font l'objet d'une inscription au dossier de l'objet de conscience.

Section V. — Du recours

Art. 47. L'objet de conscience à charge duquel une peine disciplinaire, autre que celle visée à l'article 87, 1° et à l'article 109, 1°, est prononcée, peut introduire un recours, par lettre recommandée à la poste, dans les sept jours de la notification de la peine.

Art. 48. Le recours est adressé soit au Directeur général, si l'autorité a infligé la peine disciplinaire, soit au Ministre, si le Directeur général l'a infligée.

Art. 49. Le recours suspend l'exécution de la peine disciplinaire.

Art. 50. La décision sur le recours est prise dans les quarante jours de la réception du recours.

Art. 51. Avant de statuer sur le recours, le Directeur général invite l'objet de conscience à présenter par écrit ses moyens de défense et demande à l'autorité un avis indiquant les raisons de la décision dont il est fait appel.

S'il le juge utile, le Directeur général reçoit en audience l'objet de conscience, soit à la demande de celui-ci, soit d'office.

Art. 52. Avant de statuer sur le recours, le Ministre prend l'avis d'une commission de recours.

Le Ministre détermine la composition et le fonctionnement de cette commission ainsi que la procédure qui y est suivie.

Art. 53. La peine disciplinaire ne peut être aggravée.

La décision est motivée.

Le Ministre motive spécialement toute décision non conforme à l'avis de la commission de recours.

Art. 54. La décision est notifiée à l'objet de conscience conformément aux dispositions des articles 44 et 45 du présent arrêté.

Afdeling VI. — Wettelijke maatregelen met disciplinair karakter

Art. 55. Ten opzichte van de gewetensbezwaarden kunnen de volgende wettelijke maatregelen met disciplinair karakter uitgesproken worden :

- 1° de terugroeping in dienst;
- 2° de wegzending uit de dienst.

Onderafdeling I. — De terugroeping in dienst

Art. 56. De gewetensbezwaarde met onbepaald verlof kan in dienst worden teruggeroepen voor de duur van ten hoogste dertig dagen, wanneer hij de bepalingen van artikel 30 overtreedt of krachtens de artikelen 31, 32, 33 of 33bis van de gecoördineerde wetten veroordeeld werd.

Onderafdeling II. — De wegzending uit de dienst

Art. 57. De wegzending uit de dienst wordt uitgesproken ten opzichte van de gewetensbezwaarde in dienst of met onbepaald verlof die :

- 1° volstrekt onverbeterlijk blijkt of onwaardig is om te dienen;
- 2° veroordeeld is tot een van de straffen, bedoeld bij artikel 24, § 1, 1° töt 3° van de gecoördineerde wetten.

Art. 58. De gewetensbezwaarde in dienst, die voorgesteld is om als volstrekt onverbeterlijk en onwaardig om te dienen uit de dienst weggezonden te worden, moet verscheidene tuchtstraffen opgelopen hebben wegens feiten waaruit duidelijk blijkt dat hij onmogelijk te verbeteren is, en die tot onwaardigheid om te dienen moeten leiden.

De gewetensbezwaarde kan vóór de wegzending uit de dienst uitgesproken is, overgeplaatst worden naar een andere dienst van de instelling of zelfs naar een andere instelling.

Art. 59. In het bij artikel 24, § 1, 3°, van de gecoördineerde wetten bepaalde geval, moet de Directeur-generaal voorafgaandelijk het advies van de betrokken Procureur-generaal inwinnen over het vrijwillige karakter van het misdrijf.

Art. 60. Alleen de veroordelingen die door Belgische of buitenlandse rechtscolleges uitgesproken werden en in kracht van gewijsde gegaan zijn, kunnen in aanmerking worden genomen voor de toepassing van artikel 57, 2°.

Onderafdeling III. — De procedure

Art. 61. De wegzending uit de dienst en de terugroeping in dienst worden op voorstel van de Directeur-generaal door de Minister uitgesproken.

Art. 62. Het voorstel bedoeld in artikel 61, wordt schriftelijk geformuleerd, met redenen omkleed en aan de betrokken gewetensbezwaarde meegedeeld. De gewetensbezwaarde wordt vooraf over de feiten ondervraagd.

Art. 63. De gewetensbezwaarde beschikt over een termijn van zeven dagen, vanaf de dag na de mededeling van het voorstel, om zijn verweermiddelen uiteen te zetten. Ze worden bij het voorstel gevoegd dat naar de Minister wordt gestuurd.

Art. 64. De wettelijke maatregel met disciplinair karakter wordt met redenen omkleed. Hij wordt de gewetensbezwaarde ter kennis gebracht overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 44 en 45 van dit besluit.

Afdeling VII. — Het gevolg dat aan sommige disciplinaire vergrijpen moet worden gegeven

Art. 65. Onverminderd de tuchtmaatregelen die uitgesproken zouden worden, meldt de overheid de Minister of zijn gemachtigde welke gewetensbezwaarde :

1° zonder toelating uit zijn dienst of zijn instelling wegblijft gedurende meer dan drie dagen in oorlogstijd of gedurende meer dan acht dagen in vreedstijd;

2° die alleen reist, in oorlogstijd drie dagen of in vreedstijd acht dagen na de gestelde dag niet ter bestemming is aangekomen;

3° met vergunning of verlof zich in oorlogstijd drie dagen of in vreedstijd vijftien dagen na het einde van zijn verlof of vergunning niet bij zijn dienst of instelling gevoegd heeft.

Art. 66. Ze meldt ook welke gewetensbezwaarde :

1° zich aan zijn verplichtingen onttrokken heeft, geweigerd heeft aan een bevolen dienst deel te nemen of die opzettelijk niet uitgevoerd heeft;

Section VI. — Des mesures légales à caractère disciplinaire

Art. 55. Peuvent être prononcées à l'égard des objecteurs de conscience les mesures légales à caractère disciplinaire suivantes :

- 1° le rappel en service;
- 2° le renvoi du service.

Sous-section I. — Du rappel en service

Art. 56. L'objecteur de conscience en congé illimité peut être rappelé en service pour une durée de trente jours au maximum s'il contrevient aux dispositions de l'article 30 des lois coordonnées ou a fait l'objet d'une condamnation en vertu des articles 31, 32, 33 ou 33bis des lois coordonnées.

Sous-section II. — Du renvoi du service

Art. 57. Le renvoi du service est prononcé à l'égard de l'objecteur de conscience en service ou en congé illimité qui :

- 1° se montre absolument incorrigible ou indigne de servir;
- 2° est condamné à une des peines prévues à l'article 24, § 1er, 1° à 3° des lois coordonnées.

Art. 58. L'objecteur de conscience en service, proposé pour le renvoi du service comme absolument incorrigible ou indigne de servir, doit avoir fait l'objet de plusieurs peines disciplinaires pour des faits indiquant nettement l'impossibilité de le corriger et devant entraîner l'indignité de servir.

L'objecteur de conscience peut, avant que le renvoi du service ne soit prononcé, faire l'objet d'une mutation vers un autre service de l'organisme, voire vers un autre organisme.

Art. 59. Dans le cas prévu à l'article 24, § 1er, 3° des lois coordonnées, le Directeur général prend, au préalable, l'avis du Procureur général concerné sur le caractère volontaire du délit.

Art. 60. Seules les condamnations prononcées par des juridictions belges ou étrangères, coulées en force de chose jugée, peuvent être prises en considération pour l'application de l'article 57, 2°.

Sous-section III. — De la procédure

Art. 61. Le renvoi du service et le rappel en service sont prononcés par le Ministre sur proposition du Directeur général.

Art. 62. La proposition visée à l'article 61 est formulée par écrit, motivée et communiquée à l'objecteur de conscience concerné. L'objecteur de conscience est interpellé au préalable au sujet des faits.

Art. 63. L'objecteur de conscience dispose d'un délai de sept jours à compter du lendemain de la communication de la proposition pour présenter ses moyens de défenses. Ceux-ci sont joints à la proposition transmise au Ministre.

Art. 64. La mesure légale à caractère disciplinaire est motivée. Elle est notifiée à l'objecteur de conscience, conformément aux dispositions des articles 44 et 45 du présent arrêté.

Section VII. — Des suites à donner à certaines transgressions disciplinaires

Art. 65. Sans préjudice des peines disciplinaires qui pourraient être prononcées, l'autorité signale au Ministre ou à son délégué l'objecteur de conscience qui :

1° se sera absenté de son service ou de son organisme, sans y être autorisé, pendant plus de trois jours en temps de guerre ou pendant plus de huit jours en temps de paix;

2° voyageant isolément, ne sera pas arrivé à destination en temps de guerre, trois jours, ou en temps de paix, huit jours après celui qui lui aura été fixé;

3° en permission ou en congé, n'aura pas rejoint son service ou son organisme, en temps de guerre, trois jours, ou en temps de paix, quinze jours après l'expiration de son congé ou de sa permission.

Art. 66. Elle signale également l'objecteur de conscience qui :

1° s'est soustrait à ses obligations, a refusé de participer à un service commandé ou s'est abstenu à dessein de l'exécuter;

2° ofwel materieel, ofwel uitrustings- of kledingsstukken die hem werden toevertrouwd weggegeven, verpand, uitgelend, te koop aangeboden, verkocht of verduisterd heeft, ze vrijwillig vernietigd of beschadigd heeft, of geweigerd heeft ze terug te geven, wanneer hem dat gevraagd werd;

3° zich schuldig gemaakt heeft aan grove nalatigheid bij het bewaren of onderhouden van ofwel het materieel, ofwel de uitrustings- en kledingsstukken, die hem werden toevertrouwd.

Art. 67. De Minister of zijn gemachtigde geeft de gewetensbezwaarde bedoeld in artikelen 65 en 66 aan bij de procureur des Konings met het oog op eventuele vervolgingen.

TITEL III. — Bepalingen die van toepassing zijn op de gewetensbezwaarden aangewezen bij een van de instellingen bedoeld bij artikel 21 van de gecoördineerde wetten of bij een centrale dienst van de civiele bescherming

HOOFDSTUK I. — Taken

Art. 68. De gewetensbezwaarde vervult de taken waarvoor hij is aangewezen.

Wanneer de noodwendigheden van de werking van de instelling of de situatie van de gewetensbezwaarde het vereisen, kunnen die taken in de loop van de dienst worden gewijzigd, nadat de overheid de nieuwe taken aanvaard heeft. Wat de taken van gezondheidszorg, bijstand of van sociale of culturele aard betreft moeten die taken overeenkomen met die beschreven in de erkennings- of aanwijzingsbeslissing.

Art. 69. De instelling is verantwoordelijk voor de ontvangst en de integratie van de gewetensbezwaarde, alsmede voor de opleiding in rechtstreeks verband met de door deze laatste te vervullen taken in de instelling.

HOOFDSTUK II. — Arbeidsvoorwaarden

Art. 70. Alle bepalingen van de arbeidswet zijn van toepassing op de gewetensbezwaarden, o.m. de regels betreffende de wekelijkse maximumduur van de arbeid, de dagelijkse maximumduur, nachten en zondagswerk.

Art. 71. Het dienstrooster van de prestaties van de gewetensbezwaarde moet conform de regels zijn van de arbeidswet en van de uitvoeringsbesluiten ervan, alsmede van de collectieve arbeidsovereenkomsten die van toepassing zijn in de sector waarin de gewetensbezwaarde zijn burgerdienst vervult en van de overeenkomsten die op het niveau van de instelling gesloten worden. Het wordt ten laatste op de dag van indiensttreding van de gewetensbezwaarde in overleg met de overheid vastgelegd door de persoon belast met de dagelijkse controle op de gewetensbezwaarde binnen de instelling.

Art. 72. Wanneer de noodwendigheden van de werking van de instelling of de bijzondere situatie van de gewetensbezwaarde het vereisen, kan dit dienstrooster in de loop van de dienst worden gewijzigd, nadat de overheid het nieuwe rooster aanvaard heeft.

Art. 73. § 1. De gewetensbezwaarde geniet de verlofdagen die aan geheel het personeel van de instelling worden verleend, voor zover deze verlopen voortvloeien uit de wet, een decreet, een besluit, een collectieve arbeidsovereenkomst die van toepassing is in de sector waarin de gewetensbezwaarde zijn dienst vervult of uit een overeenkomst die met de instelling gesloten werd, en voor zover zij niet als jaarlijkse vakantie tellen.

§ 2. Wanneer één van die dagen op een zondag valt of op een dag van inactiviteit van de instelling of van de gewetensbezwaarde, moet het compensatiesysteem toegepast worden dat op de andere leden van de instelling van toepassing is.

§ 3. De dienst die op één van die dagen verzekerd wordt geeft aanleiding tot recuperatie.

HOOFDSTUK III. — Zendingen

Art. 74. De arbeid van de gewetensbezwaarde moet in principe in en voor de instelling waarvoor hij aangewezen is, gepresteerd worden.

Toch kunnen zendingen buiten de instelling toegestaan worden onder de voorwaarden en volgens de procedure die hierna is bepaald.

Art. 75. De zendingen buiten de instelling moeten overeenkomen met de taken die de gewetensbezwaarde binnen de instelling moet vervullen.

Art. 76. De aanvraag voor een zending in het binnenland moet, samen met de stavingsdocumenten voor de zending, behoudens dringende gevallen ten minste vijf dagen vóór de datum van de zending ingediend worden bij de overheid. Die overheid doet zo spoedig mogelijk uitspraak.

2° a donné, engagé, prêté, exposé en vente, vendu ou détourné soit le matériel, soit les objets d'équipement ou d'habillement qui lui ont été confiés, les a volontairement détruits ou détériorés, ou a refusé de les restituer quand il en était requis;

3° s'est rendu coupable d'une négligence grave dans la conservation ou l'entretien soit du matériel, soit des objets d'équipement ou d'habillement, qui lui ont été confiés.

Art. 67. Le Ministre ou son délégué dénonce au procureur du Roi, l'objecteur de conscience visé aux articles 65 et 66, aux fins de poursuites éventuelles.

TITRE III. — Dispositions applicables aux objecteurs de conscience affectés à l'un des organismes visés à l'article 21 des lois coordonnées ou aux services centraux de la protection civile

CHAPITRE Ier. — Des tâches

Art. 68. L'objecteur de conscience accomplit les tâches pour lesquelles il a été affecté.

Si les nécessités du fonctionnement de l'organisme ou la situation de l'objecteur de conscience l'exigent, ces tâches peuvent être modifiées en cours de service, après acceptation par l'autorité des nouvelles tâches. En ce qui concerne les tâches de soins de santé, d'assistance ou de nature sociale ou culturelle, celles-ci doivent être conformes à celles décrites dans la décision d'agrément ou de désignation.

Art. 69. L'organisme est responsable de l'accueil et de l'intégration de l'objecteur de conscience ainsi que de la formation en rapport direct avec les tâches assumées par ce dernier au sein de l'organisme.

CHAPITRE II. — Conditions de travail

Art. 70. L'ensemble des dispositions de la loi sur le travail s'applique aux objecteurs de conscience, notamment les règles relatives à la durée maximale hebdomadaire de travail, à la durée maximale quotidienne, au travail de nuit et au travail du dimanche.

Art. 71. L'horaire des prestations de l'objecteur de conscience doit être conforme aux règles énoncées par la loi sur le travail et ses arrêtés d'exécution ainsi que par les conventions collectives de travail applicables dans le secteur où l'objecteur de conscience effectue son service civil et les conventions conclues au niveau de l'organisme. Il est déterminé au plus tard le jour de l'entrée en service de l'objecteur de conscience par la personne chargée du contrôle quotidien de l'objecteur de conscience au sein de l'organisme, de commun accord avec l'autorité.

Art. 72. Si les nécessités du fonctionnement de l'organisme ou la situation particulière de l'objecteur de conscience l'exigent, cet horaire de prestations peut être modifié en cours de service après acceptation du nouvel horaire par l'autorité.

Art. 73. § 1er. L'objecteur de conscience bénéficie des jours de congé accordés à l'ensemble du personnel de l'organisme, pour autant que ces congés résultent de la loi, d'un décret, d'un arrêté, d'une convention collective de travail applicable dans le secteur où l'objecteur effectue son service ou d'une convention conclue au niveau de l'organisme, et pour autant qu'ils ne comptent pas comme période de vacances annuelles.

§ 2. Lorsqu'un de ces jours tombe un dimanche ou un jour d'inactivité de l'organisme ou de l'objecteur, il y a lieu d'appliquer le système de compensation applicable aux autres membres de l'organisme.

§ 3. Le service assuré un de de ces jours, donne lieu à récupération.

CHAPITRE III. — Des missions

Art. 74. Le travail de l'objecteur de conscience doit en principe être presté dans et pour l'organisme auquel il est affecté.

Toutefois, des missions en dehors de l'organisme peuvent être autorisées aux conditions et selon la procédure définie ci-après.

Art. 75. Les missions en dehors de l'organisme doivent être conformes aux tâches que l'objecteur de conscience doit accomplir au sein de l'organisme.

Art. 76. La demande de mission à l'intérieur du pays, accompagnée des documents justifiant la mission, doit être introduite auprès de l'autorité sauf urgence au moins cinq jours avant la date de la mission. L'autorité statue dans les plus brefs délais.

Wanneer de zending niet langer dan een dag duurt, is de persoon belast met de dagelijkse controle op de gewetensbezwaarde binnen de instelling gemachtigd de gewetensbezwaarde een zendingstoelating te geven. Hij brengt de overheid daarvan op de hoogte.

Art. 77. De aanvraag om een zending in een Europees land moet, samen met de stavingsdocumenten voor de zending, ten minste vijftien dagen vóór de datum van de zending ingediend worden bij de overheid, die zo spoedig mogelijk uitspraak doet en de Directeur-generaal daarvan op de hoogte brengt.

Art. 78. De aanvraag om een zending buiten Europa moet, samen met de stavingsdocumenten voor de zending, ten minste een maand vóór de datum van de zending ingediend worden bij de overheid. Die legt de aanvraag, samen met haar advies, ter beslissing voor aan de Directeur-generaal.

Art. 79. De gewetensbezwaarde in zending bevindt zich in werkelijke dienst.

HOOFDSTUK IV. — Verloven

Afdeling I. — Reglementair verlof

Art. 80. De gewetensbezwaarde geniet twee dagen reglementair verlof per maand werkelijke dienst.

Art. 81. De verloven worden per volledige werkdagen geteld. Op verzoek van de belanghebbende echter kunnen de verloven in halve dagen opgedeeld worden. In dat geval moet vermeld worden of het verlof in de voormiddag of in de namiddag valt.

Art. 82. De gewetensbezwaarde moet twee dagen reglementair verlof reserveren voor de laatste dienstmaand.

Art. 83. De verlofaanvraag moet vergezeld zijn van het advies van de persoon belast met de dagelijkse controle op de gewetensbezwaarde binnen de instelling betreffende de opportuniteit van het verlof in verband met de behoeften van de dienst.

Afdeling II — Spoedverlof om gewichtige redenen

Art. 84. De redenen en de duur van het verlof worden hierna bepaald

1° overlijden van een bloed- of aanverwant

a) in de eerste graad (echtgenote, kind, vader, moeder, schoonmoeder, schoonvader, schoondochter, schoonzoon) vier opeenvolgende dagen die ten laatste de dag voorafgaand aan de begrafenis aanvangen.

b) in de tweede graad (broer, zuster, schoonzuster, schoonbroer, grootvader, grootmoeder van de gewetensbezwaarde of zijn echtgenote) onder hetzelfde dak wonend als de gewetensbezwaarde: twee dagen, al dan niet opeenvolgend, te kiezen in de periode die aanvangt op de dag van het overlijden en eindigt op de dag van de begrafenis

c) in de tweede graad, maar niet onder hetzelfde dak wonend als de gewetensbezwaarde de dag van de begrafenis;

d) vanaf de derde graad en onder hetzelfde dak wonend als de gewetensbezwaarde de dag van de begrafenis.

2° bijzonder ernstige gezondheidstoestand, ziekte of ongeval van een bloed- of aanverwant in de eerste graad, of de tweede graad en onder hetzelfde dak wonend als de gewetensbezwaarde van maximum vier opeenvolgende dagen,

3° overlijden, bijzonder ernstige gezondheidstoestand, ziekte of ongeval van de voogd of de pupil van maximum vier opeenvolgende dagen, die bij een overlijden ten laatste de dag voorafgaand aan de begrafenis aanvangt,

4° bevalling van de echtgenote vier dagen, al dan niet opeenvolgend, naar keuze van belanghebbende

5° in uitzonderlijke omstandigheden wegens ernstige redenen voor een duur die geval per geval bepaald wordt.

Voor de toepassing van dit artikel wordt het geadopteerd kind gelijkgesteld met het kind wiens afstamming wettelijk vaststaat.

Afdeling III — Vergunningen

Onderafdeling I — Vergunningen wegens familieomstandigheden

Art. 85. De redenen en de duur van vergunningen wegens familieomstandigheden worden hierna bepaald

1° huwelijk van de gewetensbezwaarde vier dagen, al dan niet opeenvolgend en de dag van de plechtigheid inbegrepen;

2° huwelijk van een kind van de gewetensbezwaarde twee dagen, al dan niet opeenvolgend en de dag van de plechtigheid inbegrepen;

Lorsque la mission ne dépasse pas une journée, la personne chargée du contrôle quotidien de l'objecteur de conscience au sein de l'organisme est autorisée à délivrer à celui-ci un titre de mission. Elle en informe l'autorité.

Art. 77. La demande de mission dans un des pays d'Europe, accompagnée des documents justifiant la mission, doit être introduite au moins quinze jours avant la date de la mission, auprès de l'autorité qui statue dans les plus brefs délais et en informe le Directeur général.

Art. 78. La demande de mission en dehors de l'Europe, accompagnée des documents justifiant la mission, doit être introduite au moins un mois avant la date de la mission, auprès de l'autorité. Celle-ci la transmet, accompagnée de son avis, pour décision, au Directeur général.

Art. 79. L'objecteur de conscience en mission se trouve en service actif.

CHAPITRE IV. — Des congés

Section Ire. — Du congé réglementaire

Art. 80. L'objecteur de conscience bénéficie de deux jours de congé réglementaire par mois de service actif.

Art. 81. Les congés se comptent par jours ouvrables entiers. Toutefois, à la demande de l'intéressé, les congés peuvent être fractionnés en demi-journées. Dans ce cas, il y a lieu de mentionner si le congé couvre l'avant-midi ou l'après-midi.

Art. 82. L'objecteur de conscience doit réserver deux jours de congé réglementaire pour le dernier mois de service.

Art. 83. La demande de congé doit être accompagnée de l'avis de la personne chargée du contrôle quotidien de l'objecteur de conscience au sein de l'organisme, quant à l'opportunité du congé en rapport avec les besoins du service.

Section II — Du congé d'urgence pour motifs graves

Art. 84. Les motifs et la durée du congé d'urgence sont fixés ci-après :

1° décès d'un parent ou allié :

a) au premier degré (conjoint, enfant, père, mère, belle-mère, beau-père, bru, gendre) : quatre jours consécutifs débutant au plus tard la veille des funérailles;

b) au deuxième degré (frère, soeur, belle-soeur, beau-frère, grand-père, grand-mère de l'objecteur de conscience ou de son épouse) habitant sous le même toit que l'objecteur de conscience : deux jours consécutifs ou non à choisir dans la période commençant le jour du décès et finissant le jour des funérailles;

c) au deuxième degré, n'habitant pas sous le même toit que l'objecteur de conscience : le jour des funérailles;

d) à partir du troisième degré et habitant sous le même toit que l'objecteur de conscience : le jour des funérailles;

2° état de santé, maladie ou accident particulièrement grave d'un parent ou allié au premier degré, ou au deuxième degré et habitant sous le même toit que l'objecteur de conscience : quatre jours consécutifs au maximum;

3° décès, état de santé, maladie ou accident particulièrement grave du tuteur ou du pupille quatre jours consécutifs au maximum, débutant dans le cas d'un décès, au plus tard la veille des funérailles;

4° accouchement de l'épouse : quatre jours consécutifs ou non, au choix de l'intéressé;

5° dans des circonstances exceptionnelles, pour des raisons graves pour une durée fixée au cas par cas.

Pour l'application du présent article, l'enfant adopté est assimilé à l'enfant dont la filiation est légalement reconnue.

Section III. — Des permissions

Sous-section I. — Des permissions pour raisons familiales

Art. 85. Les motifs et la durée des permissions pour raisons familiales sont fixés ci-après

1° mariage de l'objecteur de conscience : quatre jours consécutifs ou non, le jour de la cérémonie compris;

2° mariage d'un enfant de l'objecteur de conscience : deux jours consécutifs ou non, le jour de la cérémonie compris;

3° huwelijk van een bloed- of aanverwant in de eerste of de tweede graad : de dag van de plechtigheid;

4° effectieve woonstverandering ten gevolge van een mutatie nadat de gewetensbezwaarde zijn instelling van aanwijzing heeft vervoegd : twee dagen, al dan niet opeenvolgend, naar keuze van belanghebbende;

5° plechtige communie van een kind of de daarmee overeenstemmende plechtigheid van een andere erkende cultus : de dag van de plechtigheid;

6° deelneming van een kind aan het feest van de vrijzinnige jeugd : de dag van de plechtigheid;

7° bijwonen van een bijeenkomst van de familieraad bijeengeroepen door een vrederechter : de dag van de bijeenkomst.

Voor de toepassing van dit artikel wordt het geadopteerd kind gelijkgesteld met het kind wiens afstamming wettelijk vaststaat.

Onder-afdeling II

Vergunningen om bijzondere redenen

Art. 86. Er wordt een vergunning om bijzondere redenen toegeestaan aan :

1° de gewetensbezwaarde van wie de werkelijke diensttermijn verstrijkt op een zondag, een wettelijke of reglementaire feestdag of de dag daaropvolgend : voor de duur bij ministerieel besluit bepaald;

2° de gewetensbezwaarde als individuele of collectieve beloning voor uitzonderlijke prestaties : één tot drie dagen met een globaal maximum van drie dagen voor het geheel van de werkelijke diensttermijn;

3° de geselecteerde gewetensbezwaarde, sportbeoefenaar van hoog niveau, voor wedstrijden of ontmoetingen van nationaal of internationaal niveau van burgerlijke aard : voor de duur van deze evenementen en de verplaatsingen;

4° de gewetensbezwaarde die bloed heeft gegeven : de dag zelf van de bloedgift alsmede een dag naar keuze van belanghebbende gedurende de maand die op de bloedgift volgt; de gewetensbezwaarde mag slechts éénmaal per kwartaal gebruik maken van die vergunning;

5° de gewetensbezwaarde in een instelling waar de zesdaagse werkweek wordt toegepast ; voor de afwezigheid op zaterdag.

HOOFDSTUK V. — Tuchtregime

Afdeling I. — De tuchtstraffen

Art. 87. De volgende tuchtstraffen kunnen worden uitgesproken :

- 1° de vermaning;
- 2° de interne overplaatsing;
- 3° de indiensthouding.

Art. 88. De interne overplaatsing heeft als gevolg een gewetensbezwaarde over te plaatsen naar een andere dienst of naar andere taken binnen de instelling.

Ze kan tijdelijk of definitief zijn.

Art. 89. § 1. De indiensthouding wordt uitgesproken ten opzichte van de gewetensbezwaarde die zich schuldig gemaakt heeft :

- 1° aan ongewettigde afwezigheid;
- 2° herhaaldelijk en hoewel hij tot de orde geroepen werd, aan wangedrag, slechte wil of nalatigheid;
- 3° aan een ernstig vergrijp tegen de tucht.

§ 2. De gewetensbezwaarde wordt in dienst gehouden :

- voor een dag per dag ongewettigde afwezigheid;
- voor dertig dagen maximum per tuchtvergrijp bedoeld bij § 1, 2° of 3° van dit artikel.

De termijn van de indiensthouding mag niet langer duren dan honderd dagen.

Afdeling II. — De procedure

Art. 90. De vermaning wordt door de overheid uitgesproken.

Art. 91. § 1. De interne overplaatsing en de indiensthouding worden op voorstel van de overheid door de Directeur-generaal uitgesproken.

§ 2. Het voorstel tot toepassing van één van de straffen genoemd bij § 1, wordt schriftelijk geformuleerd, met redenen omkleed en aan de betrokken gewetensbezwaarde meegedeeld.

3° mariage d'un parent ou allié au premier ou au deuxième degré le jour de la cérémonie;

4° changement effectif de résidence suite à une mutation après que l'objecteur de conscience ait rejoint son organisme d'affectation : deux jours consécutifs ou non, au choix de l'intéressé;

5° communion solennelle d'un enfant ou cérémonie y correspondante d'un autre culte reconnu : le jour de la cérémonie;

6° participation d'un enfant à la fête de la jeunesse laïque : le jour de la cérémonie;

7° participation à une réunion d'un conseil de famille convoqué par un juge de paix : le jour de la réunion;

Pour l'application du présent article, l'enfant adoptif est assimilé à l'enfant dont la filiation est légalement reconnue.

Sous-section II

Des permissions pour raisons spéciales

Art. 86. Une permission pour raisons spéciales est accordée :

1° à l'objecteur de conscience dont le terme de service actif expire un dimanche, un jour férié légal ou réglementaire ou le lendemain d'un tel jour : pour la durée définie par arrêté ministériel;

2° à l'objecteur de conscience comme récompense individuelle ou collective pour des prestations extraordinaires : un à trois jours, avec un maximum global de trois jours pour l'ensemble du terme de service actif;

3° à l'objecteur de conscience sportif de haut niveau, sélectionné pour des championnats ou des rencontres nationales ou internationales de caractère civil : pour la durée de ces événements et des déplacements;

4° à l'objecteur de conscience donneur de sang : le jour même du don ainsi qu'un jour au choix de l'intéressé au cours du mois qui suit le don de sang; l'objecteur ne peut faire usage de cette permission qu'une fois par trimestre;

5° à l'objecteur de conscience en service dans un organisme appliquant la semaine de six jours : pour l'absence du samedi.

CHAPITRE V. — Du régime disciplinaire

Section I. — Des peines disciplinaires

Art. 87. Les peines disciplinaires suivantes peuvent être prononcées :

- 1° la remontrance;
- 2° la mutation interne;
- 3° le maintien en service.

Art. 88. La mutation interne a pour effet de muter un objecteur de conscience à un autre service ou à d'autres tâches au sein de l'organisme.

Elle peut être temporaire ou définitive.

Art. 89. § 1er. Le maintien en service est prononcé à l'égard de l'objecteur de conscience qui s'est rendu coupable :

- 1° d'absence injustifiée;
- 2° à plusieurs reprises et malgré des rappels à l'ordre, d'inconduite, de mauvaise volonté ou de négligence;
- 3° d'une transgression grave à la discipline.

§ 2. L'objecteur de conscience est maintenu en service

- un jour par jour d'absence injustifiée;
- trente jours maximum par transgression disciplinaire visée au § 1er, 2° ou 3° du présent article.

Le terme de maintien en service ne peut excéder cent jours.

Section II. — De la procédure

Art. 90. La remontrance est prononcée par l'autorité.

Art. 91. § 1er. La mutation interne et le maintien en service sont prononcés par le Directeur général, sur proposition de l'autorité

§ 2. La proposition visant à appliquer une des peines visées au § 1er est formulée par écrit, motivée et communiquée à l'objecteur de conscience concerné.

§ 3. De gewetensbezwaarde beschikt over een termijn van drie dagen, vanaf de dag waarop hij het voorstel geïndiceerd heeft, om zijn verweermiddelen uiteen te zetten. Die worden bij het voorstel gevoegd, dat naar de Directeur-generaal wordt gestuurd samen met een mogelijk verzoek door de Directeur-generaal gehoord te worden vóór deze uitspraak doet.

De Directeur-generaal gaat slechts in op een dergelijk verzoek wanneer hij het nodig acht.

TITEL IV. — Bepalingen toepasselijk op de gewetensbezwaarden die aangewezen zijn bij een permanente eenheid of bij de hoofdwacht van de civiele bescherming

HOOFDSTUK I. — Het onderricht

Art. 92. De gewetensbezwaarde krijgt een onderricht dat past bij de behoorlijke uitvoering van de taken die hij zal moeten verrichten tijdens zijn dienst.

HOOFDSTUK II. — De taken

Art. 93. De gewetensbezwaarde dient deel te nemen aan alle taken van de dienst waarvoor hij is aangewezen, met uitzondering van de taken die verband houden met het civiele opsporingsnet en met taken van vertrouwelijke of geheime aard.

HOOFDSTUK III

De reglementering van de arbeidstijd

Art. 94. § 1. De gewetensbezwaarde valt onder de toepassing van een arbeidsregeling met vier ploegen in continuïteit.

Deze regeling behelst prestaties van 96 uur, verdeeld in 24 uur ononderbroken dienst en 72 uur rust.

§ 2. Met uitzondering van de interventies, de wacht en de zendingen buiten het kwartier, wordt de ononderbroken dienst van 24 uur verdeeld in :

- een periode van 13 uur voor het werk, de corvees, het onderricht en de oefeningen;
- een periode van acht uur voor de nachtrust;
- een periode van drie uur voor het ochtendtoilet en de maaltijden.

Art. 95. Tijdens de onderrichtperiode presteert de gewetensbezwaarde dagelijks 7 uur 36' dienst, van maandag tot en met vrijdag

Art. 96. De langdurige interventies worden als volgt geregeld :

§ 1 In uitzonderlijke omstandigheden kan de overheid de gewetensbezwaarde in dienst houden gedurende ten hoogste 72 uur.

§ 2 In dezelfde omstandigheden kan de overheid steeds de gewetensbezwaarde in dienst terugroepen tijdens de normale rustperiode van 72 uur of tijdens een verlof of vergunning.

§ 3 De prestaties geleverd in toepassing van §§ 1 en 2, geven aanleiding tot recuperatie ten belope van de gepresteerde uren.

HOOFDSTUK IV. — De verloven

Afdeling I. — Het reglementair verlof

Art. 97. De gewetensbezwaarde geniet één prestatie reglementair verlof per maand werkelijke dienst.

Art. 98. De verloven worden in volle prestaties gerekend. De gewetensbezwaarde wordt echter gemachtigd één enkele prestatie op te splitsen in breuken van ten minste zes uur.

Art. 99. De gewetensbezwaarde moet één prestatie reglementair verlof reserveren voor de laatste dienstmaand.

Afdeling II — Het spoedverlof om gewichtige redenen

Art. 100. De redenen en de duur van het spoedverlof worden hieronder vastgelegd :

- 1° overlijden van een bloed- of aanverwant :
 - a) in de eerste graad (echtgenote, kind, vader, moeder, schoonvader, schoonmoeder, schoondochter, schoonzoon) : één prestatie die ten laatste de dag voorafgaand aan de begrafenis aanvangt;
 - b) in de tweede graad (broer, zuster, schoonbroer, schoonzuster, grootvader, grootmoeder van de gewetensbezwaarde of zijn echtgenote) onder hetzelfde dak wonend als de gewetensbezwaarde : zestien uren te kiezen in de periode die aanvangt de dag van het overlijden en eindigt op de dag van de begrafenis;
 - c) in de tweede graad, niet onder hetzelfde dak wonend als de gewetensbezwaarde : acht uren, de dag van de begrafenis;
 - d) vanaf de derde graad en onder hetzelfde dak wonend als de gewetensbezwaarde : acht uren, de dag van de begrafenis;

§ 3. L'objecteur de conscience dispose d'un délai de trois jours à compter du lendemain du jour où il a visé la proposition pour présenter ses moyens de défense. Ceux-ci sont joints à la proposition transmise au Directeur général avec, le cas échéant, la demande à être entendu par celui-ci avant qu'il ne statue.

Le Directeur général ne donne suite à pareille demande que s'il le juge nécessaire.

TITRE IV. — Dispositions applicables aux objecteurs de conscience affectés à une unité permanente ou à la grand-garde de la protection civile

CHAPITRE Ier. — De l'instruction

Art. 92. L'objecteur de conscience reçoit une instruction appropriée au bon accomplissement des tâches qu'il aura à accomplir au cours de son service.

CHAPITRE II. — Des tâches

Art. 93. L'objecteur de conscience est astreint à participer à toutes les tâches du service auquel il est affecté, à l'exception des tâches en rapport avec le réseau civil de détection et d'alerte, et aux tâches de nature confidentielle ou secrète.

CHAPITRE III

De la réglementation du temps de travail

Art. 94. § 1er. L'objecteur de conscience est soumis à un régime de travail de quatre équipes en service continu.

Ce régime comprend des prestations de 96 heures divisées en 24 heures de service ininterrompu et 72 heures de repos.

§ 2. Le service ininterrompu de 24 heures est divisé, à l'exception des interventions, des gardes et des missions à l'extérieur du cantonnement, en :

- une période de 13 heures pour le travail, les corvées, l'instruction et les exercices;
- une période de huit heures pour le repos de nuit;
- une période de trois heures pour la toilette matinale et les repas.

Art. 95. Durant la période d'instruction, l'objecteur de conscience preste un horaire journalier de 7 heures 36', du lundi au vendredi inclus.

Art. 96. Les interventions de longue durée sont réglées comme suit :

§ 1er. Dans des circonstances exceptionnelles, l'autorité peut maintenir l'objecteur de conscience en service pendant 72 heures au maximum.

§ 2. Dans ces mêmes circonstances, l'autorité peut en tout temps rappeler en service l'objecteur de conscience pendant la période normale de repos de 72 heures, ou pendant un congé ou une permission.

§ 3. Les prestations effectuées en application des §§ 1 et 2, donnent lieu à récupération, à concurrence des heures prestées.

CHAPITRE IV. — Des congés

Section Ier. — Du congé réglementaire

Art. 97. L'objecteur de conscience bénéficie d'une prestation de congé réglementaire par mois de service actif.

Art. 98. Les congés se comptent en prestations entières. Toutefois, l'objecteur de conscience est autorisé à scinder une seule prestation en fractions de minimum six heures.

Art. 99. L'objecteur de conscience doit réserver une prestation de congé réglementaire pour le dernier mois de service.

Section II. — Du congé d'urgence pour motifs graves

Art. 100. Les motifs et la durée du congé d'urgence sont fixés ci-après :

- 1° décès d'un parent ou allié :
 - a) au premier degré (conjoint, enfant, père, mère, beau-père, belle-mère, bru, gendre) : une prestation débutant au plus tard la veille des funérailles;
 - b) au deuxième degré (frère, sœur, beau-frère, belle-sœur, grand-père, grand-mère de l'objecteur de conscience ou de son épouse), habitant sous le même toit que l'objecteur de conscience : seize heures à choisir dans la période qui commence le jour du décès et finit le jour des funérailles;
 - c) au deuxième degré, n'habitant pas sous le même toit que l'objecteur de conscience : huit heures, le jour des funérailles;
 - d) à partir du troisième degré et habitant sous le même toit que l'objecteur de conscience : huit heures, le jour des funérailles;

2° bijzonder ernstige gezondheidstoestand van een bloed- of aanverwant in de eerste, of de tweede graad en onder hetzelfde dak wonend als de gewetensbezwaarde : maximum één prestatie;

3° overlijden, bijzonder ernstige gezondheidstoestand, ziekte of ongeval van de voogd of de pupil : maximum één prestatie die bij een overlijden ten laatste de dag voorafgaand aan de begrafenis aanvangt;

4° bevalling van de echtgenote : één prestatie naar keuze van belanghebbende;

5° in uitzonderlijke omstandigheden wegens ernstige redenen : voor een duur die geval per geval bepaald wordt.

Voor de toepassing van dit artikel wordt het geadopteerd kind gelijkgesteld met het kind wiens afstamming wettelijk vaststaat.

Afdeling III. — Vergunningen

Onder-afdeling I. — Vergunningen wegens familieomstandigheden

Art. 101. De redenen en de duur van vergunningen wegens familieomstandigheden worden hierna bepaald :

1° huwelijk van de gewetensbezwaarde : één prestatie, de dag van de plechtigheid inbegrepen;

2° huwelijk van een kind van de gewetensbezwaarde : zestien uur, de dag van de plechtigheid;

3° huwelijk van een bloed- of aanverwant in de eerste of de tweede graad : acht uur, de dag van de plechtigheid;

4° effectieve woonstverandering ten gevolge van een mutatie nadat de gewetensbezwaarde zijn instelling van aanwijzing heeft vervoegd : zestien uur, naar keuze van belanghebbende;

5° plechtige communie van een kind of de daarmee overeenstemmende plechtigheid van een andere erkende cultus : acht uur, de dag van de plechtigheid;

6° deelneming van een kind aan het feest van de vrijzinnige jeugd : acht uur, de dag van de plechtigheid;

7° bijwonen van een bijeenkomst van de familieraad bijeengeroepen door een vrederechter : acht uur, de dag van de bijeenkomst.

Voor de toepassing van dit artikel wordt het geadopteerd kind gelijkgesteld met het kind wiens afstamming wettelijk vaststaat.

Onder-afdeling II. — Vergunningen om bijzondere redenen

Art. 102. Er wordt een vergunning om bijzondere redenen toegestaan aan :

1° de gewetensbezwaarde als individuele of collectieve beloning voor uitzonderlijke prestaties : van maximum één prestatie voor het geheel van de werkelijke diensttermijn;

2° de geselecteerde gewetensbezwaarde, sportbeoefenaar van hoog niveau, voor wedstrijden of ontmoetingen van nationaal of internationaal niveau van burgerlijke aard : voor de duur van deze evenementen en de verplaatsingen;

3° de gewetensbezwaarde die bloed heeft gegeven : acht uur naar keuze van belanghebbende gedurende de maand die op de bloedgift volgt; de gewetensbezwaarde mag slechts éénmaal per kwartaal gebruik maken van die vergunning.

HOOFDSTUK V. — Het uniform en de beschermkledij

Art. 103. De Minister bepaalt het uniform van de gewetensbezwaarden.

Het dragen van het uniform is verplicht tijdens de dienst, zowel in het kwartier als daarbuiten.

Het dragen van het uniform of van stukken van de uitrusting is verboden buiten de normale dienstactiviteiten.

Art. 104. Bij het uitvoeren van de hem opgedragen zendingen en taken draagt de gewetensbezwaarde bovendien de beschermingskledij en de stukken van de uitrusting die voor deze zendingen en taken voorzien zijn.

Art. 105. Het voorkomen van de gewetensbezwaarde en meer bepaald de haar- en baardsnit mogen in geen geval een hinderpaal vormen voor het dragen van de beschermingsuitrusting.

HOOFDSTUK VI. — De toekenning van de graden

Art. 106. De Minister bepaalt de graden die aan de gewetensbezwaarden kunnen worden toegekend.

HOOFDSTUK VII. — Tuchtregime

Afdeling I. — De specifieke plicht

Art. 107. De gewetensbezwaarde draagt zorg voor de uitrusting, het materieel, het meubilair en de lokalen van het kwartier.

2° état de santé, maladie ou accident particulièrement grave d'un parent ou allié au premier degré, ou au deuxième degré et habitant sous le même toit que l'objecteur de conscience : une prestation au maximum;

3° décès, état de santé, maladie ou accident particulièrement grave du tuteur ou du pupille : une prestation au maximum, débutant dans le cas d'un décès, au plus tard la veille des funérailles;

4° accouchement de l'épouse : une prestation au choix de l'intéressé;

5° dans des circonstances exceptionnelles, pour des raisons graves : pour une durée fixée au cas par cas.

Pour l'application du présent article, l'enfant adoptif est assimilé à l'enfant dont la filiation est légalement reconnue.

Section III. — Des permissions

Sous-section Ire. — Des permissions pour raisons familiales

Art. 101. Les motifs et la durée des permissions pour raisons familiales sont fixés ci-après :

1° mariage de l'objecteur de conscience : une prestation, le jour de la cérémonie compris;

2° mariage d'un enfant de l'objecteur de conscience, seize heures, le jour de la cérémonie;

3° mariage d'un parent ou allié au premier ou au deuxième degré huit heures, le jour de la cérémonie;

4° changement effectif de résidence suite à une mutation après que l'objecteur de conscience ait rejoint son organisme d'affectation : seize heures, au choix de l'intéressé;

5° communion solennelle d'un enfant ou cérémonie y correspondante d'un autre culte reconnu : huit heures, le jour de la cérémonie;

6° participation d'un enfant à la fête de la jeunesse laïque : huit heures, le jour de la cérémonie;

7° participation à une réunion d'un conseil de famille convoqué par un juge de paix : huit heures, le jour de la réunion.

Pour l'application du présent article, l'enfant adoptif est assimilé à l'enfant dont la filiation est légalement reconnue.

Sous-section II. — Des permissions pour raisons spéciales

Art. 102. Une permission pour raisons spéciales est accordée

1° à l'objecteur de conscience comme récompense individuelle ou collective pour des prestations extraordinaires : une prestation au maximum pour l'ensemble du terme de service actif;

2° à l'objecteur de conscience sportif de haut niveau, sélectionné pour des championnats ou des rencontres nationales ou internationales de caractère civil : pour la durée de ces événements et des déplacements;

3° à l'objecteur de conscience donneur de sang : huit heures au choix de l'intéressé au cours du mois qui suit le don de sang; l'objecteur ne peut faire usage de cette permission qu'une fois par trimestre.

CHAPITRE V. — De la tenue et des vêtements de protection

Art. 103. Le Ministre détermine la tenue des objecteurs de conscience.

Le port de la tenue est obligatoire en service, tant dans le cantonnement qu'en dehors de celui-ci.

Le port de la tenue ou de pièces d'équipement est interdit en dehors des activités normales de service.

Art. 104. Lors de l'accomplissement des missions et tâches qui lui sont confiées, l'objecteur de conscience porte en outre les vêtements de protection et les pièces d'équipement prévues en fonction de ces missions et tâches.

Art. 105. L'apparence de l'objecteur de conscience et, en particulier, la coupe des cheveux et la barbe ne peuvent en aucun cas constituer un obstacle au port de l'équipement de protection.

CHAPITRE VI. — De l'octroi des grades

Art. 106. Le Ministre détermine les grades qui peuvent être conférés aux objecteurs de conscience.

CHAPITRE VII. — Du régime disciplinaire

Section Ire. — Du devoir spécifique

Art. 107. L'objecteur de conscience prend soin de son équipement, du matériel, du mobilier et des locaux du cantonnement.

Afdeling II. — De specifieke tuchtvertoevreding

Art. 108. Het is de gewetensbezwaarde verboden zonder machtiging een persoon in het kwartier binnen te brengen die vreemd is aan de civiele bescherming.

Afdeling III. — De tuchtstraffen

Art. 109. De volgende tuchtstraffen kunnen worden uitgesproken :

- 1° de vermaning;
- 2° de inschakeling in een dagelijkse dienstregeling;
- 3° de beroving van de graad;
- 4° de interne overplaatsing;
- 5° de indiensthouding.

Art. 110. De inschakeling in een dagelijkse dienstregeling schort, tijdens de duur van de straf, de toepassing van de arbeidsregeling in continudienst op.

Deze straf is gedurende ten hoogste zeven dagen toepasselijk en wordt ten hoogste drie maal in de loop van de dienst gegeven.

Art. 111. De interne overplaatsing heeft als gevolg een gewetensbezwaarde over te plaatsen naar een andere permanente eenheid, bij de hoofdwacht of bij de andere centrale diensten van de civiele bescherming.

Ze kan tijdelijk of definitief zijn.

Art. 112. § 1. De indiensthouding wordt uitgesproken ten opzichte van de gewetensbezwaarde die zich schuldig gemaakt heeft :

- 1° aan ongewettigde afwezigheid;
- 2° herhaaldelijk en hoewel hij tot de orde geroepen werd, aan wangedrag, slechte wil of nalatigheid;
- 3° aan een ernstig vergrijp tegen de tucht.

§ 2 De gewetensbezwaarde wordt in dienst gehouden :

- één prestatie per onverantwoorde niet verrichte prestatie;

— maximum acht prestaties per vergrijp tegen de tucht, bedoeld in § 1, 2° of 3° van dit artikel.

De termijn van de indiensthouding mag niet meer bedragen dan vijftientwintig prestaties.

Afdeling IV. — De procedure

Art. 113. De vermaning en de inschakeling in een dagelijkse dienstregeling worden door de overheid uitgesproken.

Art. 114. § 1. De beroving van de graad, de interne overplaatsing en de indiensthouding worden op voorstel van de overheid door de Directeur-generaal uitgesproken.

§ 2 Het voorstel tot toepassing van de straffen genoemd bij § 1 wordt schriftelijk geformuleerd, met redenen omkleed en aan de betrokken gewetensbezwaarde medegedeeld.

§ 3 De gewetensbezwaarde beschikt over een termijn van drie dagen vanaf de dag waarop hij het voorstel geïnterpreteerd heeft, om zijn verweermiddelen uiteen te zetten. Die worden bij het voorstel gevoegd dat naar de Directeur-generaal wordt gestuurd samen met een mogelijk verzoek door de Directeur-generaal gehoord te worden voor deze uitspraak doet

De Directeur-generaal gaat slechts in op een dergelijk verzoek wanneer hij het nodig acht.

TITEL V. — Slotbepalingen

Art. 115. Het koninklijk besluit van 27 juni 1966 tot regeling van de dienst en het tuchtregime van de gewetensbezwaarden die bij de civiele bescherming zijn ingedeeld wordt opgeheven.

Art. 116. Dit besluit treedt in werking de eerste dag van de tweede maand volgend op die gedurende welke het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt

Art. 117. Onze Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 6 juli 1990

BOUDEWIJN

Van Koningswege

De Minister van Binnenlandse Zaken,

L. TOBBACK

Section II. — De la transgression disciplinaire spécifique

Art. 108. Il est interdit à l'objecteur de conscience d'introduire dans le cantonnement une personne étrangère à la protection civile, sans autorisation.

Section III. — Des peines disciplinaires

Art. 109. Les peines disciplinaires suivantes peuvent être prononcées :

- 1° la remontrance;
- 2° la mise en horaire journalier;
- 3° la privation du grade;
- 4° la mutation interne;
- 5° le maintien en service.

Art. 110. La mise en horaire journalier suspend, pendant la durée de la peine, l'application du régime de travail en service continu.

Cette peine s'applique pendant sept jours au plus, et est prise trois fois au maximum, en cours de service.

Art. 111. La mutation interne a pour effet de muter un objecteur de conscience dans une autre unité permanente, à la grand-garde ou aux services centraux de la protection civile.

Elle peut être temporaire ou définitive.

Art. 112. § 1er. Le maintien en service est prononcé à l'égard de l'objecteur de conscience qui s'est rendu coupable :

- 1° d'absence injustifiée;
- 2° à plusieurs reprises et malgré des rappels à l'ordre, d'inconduite, de mauvaise volonté ou de négligence;
- 3° d'une transgression grave à la discipline.

§ 2. L'objecteur de conscience est maintenu en service :

- une prestation par prestation non accomplie, de manière injustifiée;

— huit prestations maximum par transgression disciplinaire visée au § 1er, 2° ou 3° du présent article.

Le terme de maintien en service ne peut excéder une durée de vingt-cinq prestations.

Section IV. — De la procédure

Art. 113. La remontrance et la mise en horaire journalier sont prononcées par l'autorité.

Art. 114. § 1er. La privation du grade, la mutation interne et le maintien en service sont prononcés par le Directeur général, sur proposition de l'autorité.

§ 2. La proposition visant à appliquer une des peines visées au § 1er est formulée par écrit, motivée et communiquée à l'objecteur de conscience concerné.

§ 3. L'objecteur de conscience dispose d'un délai de trois jours à compter du lendemain du jour où il a visé la proposition, pour présenter ses moyens de défense. Ceux-ci sont joints à la proposition transmise au Directeur général avec, le cas échéant, la demande à être entendu par celui-ci avant qu'il ne statue.

Le Directeur général ne donne suite à pareille demande que s'il le juge nécessaire.

TITRE V. — Dispositions finales

Art. 115. L'arrêté royal du 27 juin 1966 organisant le service et le régime disciplinaire des objecteurs de conscience affectés à la protection civile est abrogé.

Art. 116. Le présent arrêté entre en vigueur le premier jour du deuxième mois qui suit celui au cours duquel il aura été publié au *Moniteur belge*.

Art. 117. Notre Ministre de l'Intérieur est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le 6 juillet 1990.

BAUDOUIN

Par le Roi :

Le Ministre de l'Intérieur,

L. TOBBACK